

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

MENOVÝ PREHĽAD
AUGUST 1993

I. REÁLNA EKONOMIKA

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Ukazovatele		1992	1993			
			1.Q. ^{2/}	1.H. ^{3/}	Júl	August
HDP	(mld. Sk, s.c.) (%) ^{1/}	177,9 -7,0	44,4 -6,5	93,1 -6,2		
Výroba ^{1/}	Priemysel (%) Stavebníctvo (%)	-13,7 6,4	-16,6 ^{4/} -21,1	-15,2 -21,8	-17,2 -23,6	-9,8 -23,9
Nezamestnanosť	(tis. osôb) (%)	260,3 10,4	306,1 12,0	318,1 12,5	339,4 13,3	344,8 13,5
Zahraničný obchod	Vývoz (mld. Sk) Dovoz (mld. Sk) Saldo (mld. Sk)	102,4 100,7 1,7	33,2 33,1 0,1	76,1 75,6 0,5	13,9 12,3 1,6	13,2 10,9 2,3

1/ Zmena oproti rovnakému obdobiu m.r.

2/ Q. - štvrťrok

3/ H. - polrok

4/ Spresnený údaj Štatistickým úradom SR

V porovnaní s augustom minulého roka sa **spotrebiteľské ceny** zvýšili úhrnom o 26 %. Najvyšším tempom rástli ceny v oblasti verejného stravovania (o 37 %) a služieb (o 29,5 %). V skupinách potravinárskeho i nepotravinárskeho tovaru rástli spotrebiteľské ceny rovnakým tempom (o 23,9 %).

Oproti minulému mesiacu vzrástli spotrebiteľské ceny úhrnom o 2,4 %, z toho potravinársky tovar o 3 %, nepotravinársky tovar a verejné stravovanie o 2,6 % a služby o 1 %.

Rast cien ovplyvnila devalvácia meny v júli, zvýšenie dane z pridanej hodnoty a spotrebných daní, ako aj zvýšenie cien poľnohospodárskych produktov.

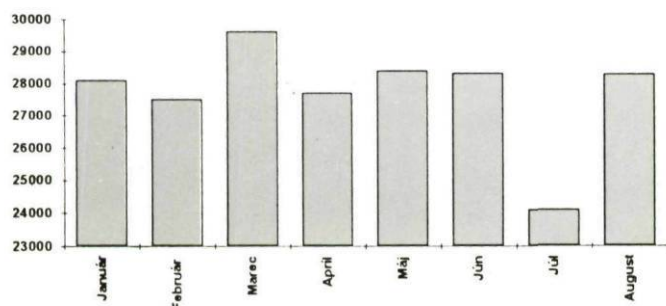
Celková priemyselná produkcia (28,3 mld. Sk) zaznamenania oproti predchádzajúcemu mesiacu nárast o 4,1 mld. Sk, ale zároveň zaostáva za úrovňou minulého roka o 9,8 % (o 3,1 mld. Sk).

Dôvodom zostupnej tendencie vo vývoji odvetvia bol predovšetkým pokles produktivity práce, stagnácia dopytu na spotrebiteľských trhoch a zníženie zamestnanosti v odvetví. Pozitívne možno hodnotiť zvýšenie podielu súkromného sektora na výsledkoch odvetvia o 4,3 % a zvýšenie vývozu priemyselnej produkcie o 1,4 %.

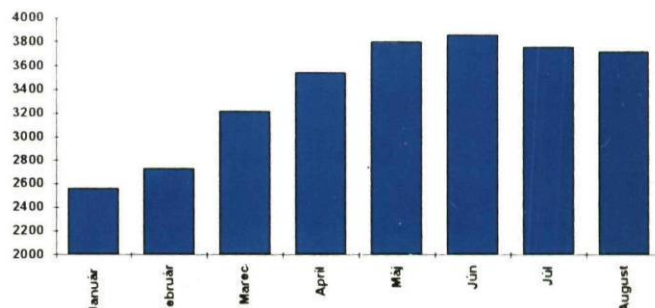
Vývoj v stavebníctve ovplyvnil stav investičnej výstavby, pretrvávajúca nesolventnosť podnikateľskej sféry, znižovanie zamestnanosti i produktivity práce v odvetví. Objem stavebnej produkcie vo výške 3,7 mld. Sk zaostal oproti rovnakému obdobiu minulého roka o 23,9 %.

Spomaľovanie tempa vývoja stavebnej produkcie sa premietlo do zníženia vývozu stavebných kapacít do zahraničia o 23,2 %, ale najmä do poklesu realizácie stavebných prác v tuzemsku o viac ako jednu tretinu (stavebné organizácie s 25 a viac pracovníkmi).

Vývoj priemyselnej výroby tovaru (v mil. Sk)

Vývoj stavebnej produkcie (v mil. Sk)

V **poľnohospodárstve** pokračoval pokles stavov hospodárskych zvierat, najmä v kategórii hovädzieho dobytku, oproti predchádzajúcemu mesiacu o 2,7 % s následným znížením ich predaja o 12,9 %.

Pretrvávajúci pokles živočíšnej výroby a výpadok produkcie rastlinnej výroby (extrémne klimatické podmienky) negatívne ovplyvnia ekonomiku poľnohospodárskych podnikov v tomto roku.

Ku koncu augusta 1993 bolo v SR nezamestnaných 344 767 osôb, miera nezamestnanosti dosiahla úroveň 13,5 %. V porovnaní so stavom v auguste 1992 sa počet uchádzačov o prácu zvýšil o 71 451 osôb a miera nezamestnanosti stúpila o 2,63 %. Počet voľných miest ku koncu augusta 1993 bol 9 406. Na 1 voľné miesto pripadalo 37 uchádzačov o zamestnanie.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

II. VONKAJŠIA EKONOMIKA

Ukazovatele	1992	1993			
		1.Q.	1.H.	Júl	August
Bežný účet ^{1/}					
Devízové rezervy ^{2/} (mld. USD)					
Saldo v konvertibilných menách (mld. Sk) ^{5/}		-0,9	-1,1	-1,1	
Bankový systém spolu ^{5/}		0,7	0,9	1,0	1,1
Komerčné banky		0,5	0,6	0,7	0,7
NBS ^{3/}		0,2	0,3	0,3	0,4
Hrubá zahraničná zadlženosť (mld. USD) ^{2/}	2,3	2,4	2,3		
Priemerný devízový kurz ^{4/}					
SKK/USD	28,29	29,096	29,002	32,092	32,921
SKK/DEM	18,12	17,794	17,838	18,721	19,368

1/ Kumulatívne hodnoty

2/ Ku koncu obdobia

3/ So zlatom v účtovnej hodnote 42,22 USD/oz

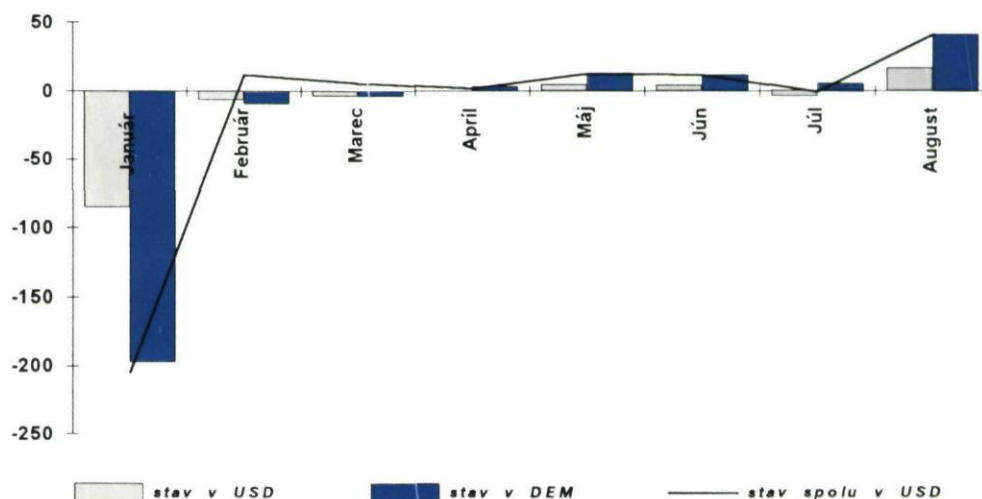
4/ Kurz devíza stred

5/ Hodnoty upravené v dôsledku metodických zmien

Celkové devízové rezervy NBS v auguste zaznamenali nárast o 48,6 mil. USD oproti predchádzajúcemu mesiacu, takže výška rezerv k ultimu mesiaca august bola 393,3 mil. USD.

Tento nárast v podstatnej miere ovplyvnilo aktívne saldo nákupov a predajov devízových prostriedkov na devízovom fixingu vo výške 42 mil. USD a účtovný prevod časti úveru od MMF ku dňu 2.8.1993 vo výške 16 mil. USD.

Bilancia devízového fixingu - mesačné úhrny v mil. USD

Priemerný kurz od 1.1.1993 - 31.8.1993: 29,879 SKK/USD, 18,147 SKK/DEM

III. MENOVÉ UKAZOVATELE

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

Ukazovatele	1992	1993				
		1.Q.	1.H.	Júl	August	
Miera inflácie	Mesačná(%) ^{1/} Ročná (%) ^{2/}	10,0 ^{4/}	11,7	14,2	1,1 15,5	2,4 18,3
Peňažná zásoba M2 ^{3/} (%) ^{2/}			-3,3 ^{5/}	0,6 ^{5/}	3,8 ^{5/}	3,7
Úvery komerčných bánk (%) ^{2/}			2,0	6,8	8,5	9,2
Vklady v komerčných bankách . (%) ^{2/}			1,6 ^{5/}	3,0 ^{5/}	4,8	4,6
Diskontná sadzba (%)		9,5	9,5	9,5	9,5	9,5
Lombardná sadzba (%)		14,0	14,0	14,0	14,0	14,0
Priemerná medzibanková úroková sadzba (%) ^{5/}						
	7 dní		14,14	16,44	18,08	18,19
	14 dní		14,64	16,88	18,46	18,31
	1 mesiac		15,35	17,44	18,82	18,57

1/ Ku koncu obdobia

2/ 1.1 1993 = 100, zmena

3/ M2 = obeživo, neterminované vklady, terminované vklady a úspory, vklady v cudzej mene

4/ December 1991 = 100. zmena

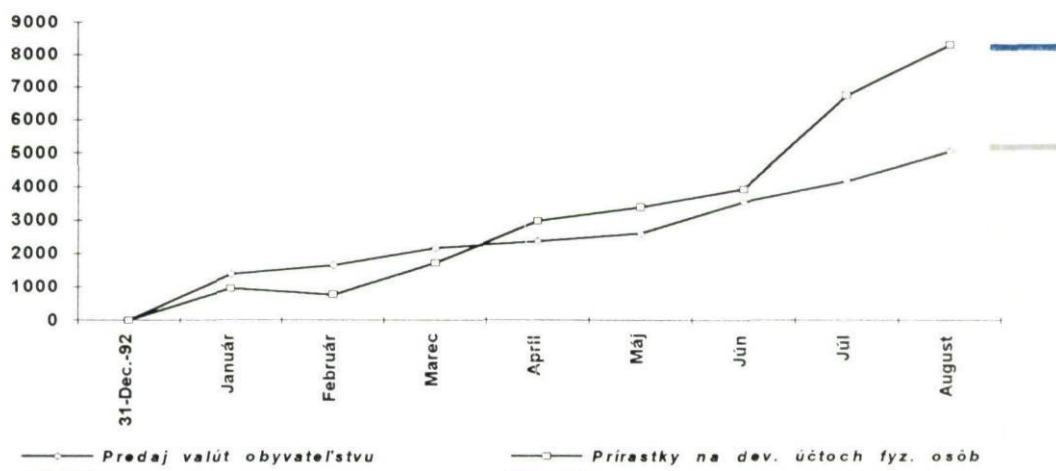
5/ Po spresnení - definitívne údaje

Peňažná zásoba (M2) predstavovala koncom augusta 222,4 mld. Sk. V porovnaní s predchádzajúcim mesiacom bola nižšia o 0,2 mld. Sk.

K poklesu peňažnej zásoby došlo v agregáte M1 (peniaze) o 1,0 mld. Sk, kým kvázipeniaze sa zvýšili o 0,9 mld. Sk.

V štruktúre agregátu M1 sa znížili najmä neterminované vklady o 1,7 mld. Sk pri súčasnom náraste obeživa o 0,6 mld. Sk. Koncom augusta dosiahol stav obeživa, po vylúčení hotovosti v pokladniciach komerčných bánk a NBS 25,9 mld. Sk. Nárast kvázipeňazí bol výsledkom zvýšenia devízových vkladov o 1,3 mld. Sk, ktoré bolo eliminované poklesom korunových terminovaných depozit.

Vývoj predaja valút obyv. a prírastkov na dev. účtoch fyz. osôb (v mil. Sk)

Vývoj korunových úverov v podnikateľskej sfére a sektore obyvateľstva zaznamenal mierne medzimesačné zvýšenie o 0,7 mld. Sk (o 0,3 %) a vzrast od začiatku roka o 13,7 mld. Sk (o 5,8 %). Celkový stav týchto úverov dosiahol k 31.8.1993 objem 249,7 mld. Sk.

Vývoj úverov v podnikateľskej sfére pokračoval vzostupnou tendenciou v súkromnom sektore pri výraznejšej úverovej podpore drobných podnikateľov a živnostníkov. Mierne pokles úverov pretrvával v podnikoch a organizáciách štátneho sektoru.

Podľa devízovej pozície bánk prírastky úverov v cudzej mene pokračovali a v auguste ich hodnota dosahovala 1 mld. Sk. Celková suma úverov v domácej a cudzej mene dosiahla k ultimu mesiaca 258,4 mld. Sk.

Primárne korunové vklady nebankových subjektov v peňažných ústavoch dosiahli v auguste sumu 186,3 mld. Sk. V porovnaní s ich stavom v júli zaznamenali pokles o 2,0 mld. Sk.

Mesačné zníženie vkladov ovplyvnil štátny sektor a sektor obyvateľstva spolu v objeme 2,9 mld. Sk (2,1 %), ktorý sčasti eliminoval prírastok vkladov v súkromnom sektore. Pokračovala však naďalej tendencia zvyšovania vkladov v cudzej mene. Ich stav oproti predchádzajúcemu mesiacu vzrástol o 1,4 mld. Sk, t.j. 6,3 %. Vklady spolu (v korunách a v cudzej mene) dosiahli koncom augusta 210,6 mld. Sk.

Zámery menovej politiky NBS na 3. štvrtrok umožňovali obchodným bankám a **NBS** pohybovať sa s úverovými aktivitami do výšky **260,6** mld. Sk. Úverový priestor bol ku koncu augusta 1993 využitý na 99,2 %. V porovnaní s východiskovým stavom úverov rástli rýchlejším tempom devízové úvery (index 395,5 %) ako korunové (index 106,2 %).

NBS naďalej uplatňovala obmedzujúce opatrenia v poskytovaní refinančných zdrojov. Koncom augusta 1993 sa na celkových refinančných zdrojoch v objeme 7,6 mld. Sk podieľal lombardný úver 23,7 % (1,8 mld. Sk) a reeskontný úver 76,3 % (5,8 mld. Sk). Zmenkové obchody na podporu exportu predstavovali 41,4 % (2,4 mld. Sk).

Z celkového objemu emitovaných štátnych pokladničných poukázok (ŠPP) v objeme 9,0 mld. Sk boli ku koncu augusta obchodnými bankami nakúpené ŠPP v objeme 1,7 mld. Sk.

IV. VLÁDNY SEKTOR

Ukazovatele		1992	1993			
			1. Q.	1. H.	Júl	August
Štátny rozpočet	Príjmy (mld. Sk) ^{1/}	115,9	23,0	64,4	79,2	90,7
	Výdavky (mld. Sk) ^{1/}	123,8	34,0	79,2	93,3	105,1
	Saldo (mld. Sk)	-7,9	-11,0	-14,8	-14,1	-14,4
Čistá pozícia vlády voči bankovému systému (mld. Sk) ^{2/}	42,9	51,0	55,1	47,2	47,5	

1/ Kumulatívne hodnoty

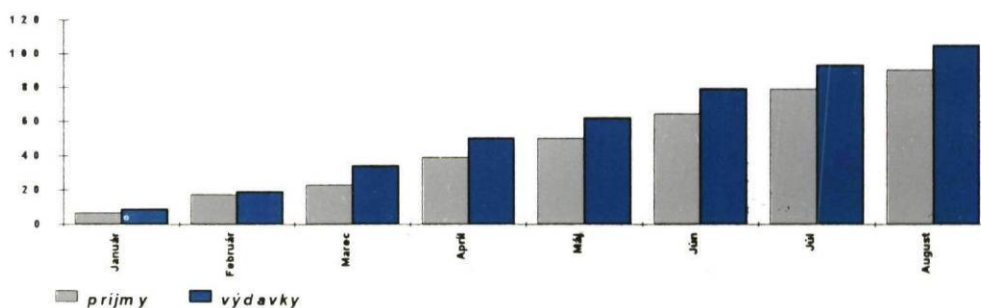
2/ Bez zahraničných úverov

Deficit štátneho rozpočtu sa už tretí mesiac stabilizoval na úrovni cca 14 mld. Sk. K 31.8.1993 predstavoval 14,4 mld. Sk, čo bolo spôsobené nenaplnením rozpočtových príjmov (14,7 mld. Sk), pričom výdavky boli v dôsledku reštrikčných opatrení o 0,3 mld. Sk nižšie oproti alikvotnému podielu z ročného rozpočtu.

Prehýbil sa výpadok príspevkov na dôchodkové, nemocenské a zdravotné poistenie a zamestnanosť (z 9,2 mld. Sk k 31.7. na 10,2 mld. k 31.8.). V daňových príjmoch došlo k zlepšeniu výnosov dane z pridanej hodnoty, avšak naďalej pretrvávajú zaostávanie výnosov spotrebných daní (z piva, vína, liehovín, tabakových výrobkov, pohonných hmôt a mazadiel). Dane z príjmov sa neplnia o cca 2 mld. Sk, hlavne u právnických osôb.

Výdavková časť rozpočtu bola ovplyvnená reštrikčnými opatreniami prijatými vládou SR najmä v transferoch podnikateľskému sektoru (-2,9 mld. Sk) a obyvateľstvu (-1,0 mld. Sk).

Vývoj štátneho rozpočtu SR (mld. Sk)

Čistá pozícia vlády voči bankovému systému (po vylúčení bankového krytia zahraničných úverov zo štátnych finančných aktív) je 47,5 mld. Sk, z toho voči NBS 40,6 mld. Sk. Mierne zvýšenie zadlženosti vlády SR oproti minulému mesiacu (o 0,3 mld. SR) bolo spôsobené zvýšeným schodkom bežného hospodárenia štátneho rozpočtu a znížením vkladov na účtoch miestnych úradov v obchodných bankách.

NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA

V. INFORMÁCIE

Emisia nových slovenských bankoviek bola ukončená 15. novembra 1993 daním do obehu päťstokorunovej bankovky. Nové slovenské bankovky boli vytlačené v dvoch popredných svetových tlačiarňach bankoviek a cenín. Prvou je kanadská tlačiareň British American Banknote, ktorá vytlačila bankovky v nominálnej hodnote 20 Sk a 50 Sk a druhou je britská spoločnosť Thomas De La Rue and Comp. Ltd, ktorá na svojej pobočke na Malte vytlačila bankovky v nominálnej hodnote 100 Sk, 500 Sk a 1000 Sk.

Viceguvernér NBS M. Jusko otvoril oficiálne pobočku NBS v Banskej Bystrici. Národná banka Slovenska má 3 pobočky - v Bratislave, B.Bystrici, Košiciach a 12 expozitúr po celom Slovensku.

Na hodnotenie plnenia programu, vyplývajúceho z vyhlásenia vlády SR o hospodárskej politike, bol zameraný pracovný pobyt členov misie MMF. Členovia misie sledovali plnenie spomínaného programu v pracovných skupinách na MF SR, ŠÚ SR a v NBS. Rokovania boli zamerané na hodnotenie vývoja rozpočtového hospodárenia SR a na hodnotenie monetárnej politiky. Podľa predbežných záverov misie sa platobná bilancia vyvíjala priaznivo a inflácia sa udržala pod kontrolou i napriek efektu devalvácie.

Licenciu na činnosť od NBS získalo doteraz 17 komerčných bánk. Z nich 16 vyvíja aktívnu činnosť a poskytuje o nej výkazy štatistickému odboru NBS. Kapitálové vybavenie obchodných bánk tvorilo koncom septembra 11,4 mld. Sk upísaného základného imania.

NBS vydala v 1. polroku slovenským podnikateľským subjektom 41 povolení na majetkovú účasť v zahraničí. Celková výška slovenského kapitálu (prevažne vo forme hmotného vkladu) dosahovala 159,3 mil. Sk.

NBS emitovala na zahraničných kapitálových trhoch obligácie prostredníctvom spoločnosti Nomura International Plc. Na základe obojstrannej dohody bola spoločnosť Nomura International Plc. vymenovaná za oficiálneho finančného poradcu NBS pri získavaní finančných prostriedkov na kapitálových trhoch v zahraničí prostredníctvom vydávania bondov. Za čas pôsobenia v NBS spoločnosť analyzovala celkovú hospodársku situáciu SR a prostredníctvom Nomura Research Inštitúte vypracovala materiál o stratégii získavania zdrojov pre budúceho emitenta - NBS.

Slovensko-americký podnikateľský fond schválil 31 projektov v celkovej hodnote 19 miliónov USD. Fond ako dcérska spoločnosť holdingovej spoločnosti so sídlom vo Washingtone poskytuje najčastejšie 5-ročné úvery v kombinácii s majetkovou účasťou.

Vydáva:
NÁRODNÁ BANKA SLOVENSKA
Štúrova 2, 818 54 Bratislava

Kontakt:
Odbor verejných informácií NBS
tel.: 364 349, 210 34 05, 210 34 14
fax: 210 34 12